

BESSENYEI VANDA

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Történelemtudományi Doktori Iskola, Jelenkortörténeti és Összehasonlító

Történettudományi Doktori Program

bessenyei.wanda@gmail.com

Csehszlovák-magyar állambiztonsági kapcsolatok 1948–1949-ben

1948 előtt a csehszlovák állambiztonsági szolgálat, a Státní bezpečnost elsősorban a jugoszláv, lengyel és bolgár állambiztonsági szervekkel tartott fent kapcsolatot. A magyar Államvédelmi Hatósággal szinte minimálisan érintkezett. Az 1948-as év azonban ebben is fordulatot jelentett. A mindkét országban lassan kibontakozó Field-ügy, valamint a Magyarországon fokozatosan formálódó Rajk-ügy révén a két szervezet 1948 során elmélyítette kapcsolatait. Erre az időszakra levélváltások, kihallgatási jegyzőkönyvek cseréje és személyes látogatások hosszú sora jellemző. A két szervezet újonnan létrejött szoros együttműködése lehetővé tette a Field- és Rajk-ügyszakhoz nélkülözhetetlen személyek közös felkutatását és letartóztatását, ami nagyban befolyásolta mindkét országban a koncepciós perek kezdeti szakaszának alakulását.

Az egyes jelentések remek képet festenek a két szervezet viszonyáról és arról, hogyan értékelték egymás munkáját. A Státní bezpečnost és az Államvédelmi Hatóság közös munkájának feltárása így egyfelől árnyalja a két ország kirakatpereinek kezdeti szakaszáról, valamint a két ország viszonyáról már meglévő ismereteinket. Előadásomban tehát a két állambiztonsági szervezet kapcsolatát és közös munkáját, illetve annak eredményeit mutatom be 1948 és 1949 között, kitérve arra a fontos kérdésre is, hogy miért esett vissza a kapcsolat intenzitása a Rajk-per lezárulását követően.